

1 juli 2024

Terwijl de nieuwe coalitie, die nu in de startblokken staat, van plan is om nóg zwaardere straffen te gaan opleggen aan mensen die veroordeeld zijn voor terrorisme, lijkt er elders in de maatschappij een tegenbeweging op gang te komen. De hoofdonderzoekster van het ICCT (de voornaamste denktank van de overheid op het gebied van terrorisme) waarschuwde openlijk dat de plannen in het hoofdlijnenakkoord contraproductief kunnen uitpakken. Tijdens het Kamerdebat over terrorisme pleitten de nieuwe regeringspartijen (en het CDA) voor nog strengere sancties tegen terrorisme veroordeelden, maar de minister hield zich opvallend op de vlakke bij haar antwoorden. En een rapport van de Leidse universiteit, opgesteld in opdracht van het ministerie van J&V, concludeerde dat kinderen niet automatisch radicale ideeën van hun ouders hoefden over te nemen. De minister schreef in een begeleidende brief aan de Kamer dat “repressieve (strafrechtelijke) maatregelen de intergenerationele overdracht van extremisme mogelijk in de hand kunnen werken”. Dus hoe harder je de moeders straft, hoe groter de kans is dat kinderen radicaal worden. Aan het einde van haar periode als minister lijkt mevrouw Yesilgöz eindelijk het licht te gaan zien.

Opvallende kritiek van ICCT op plannen voor terrorismebestrijding in hoofdlijnenakkoord

In een [opinie artikel](#) in de NRC van 6 juni spreekt onderzoekster Tanya Mehra haar ernstige bedenkingen uit tegen enkele voorgenomen plannen in het onlangs gesloten hoofdlijnenakkoord. Tanya Mehra is senior research fellow aan het International Centre for Counter-Terrorism in Den Haag, en hoofdauteur van de onlangs verschenen studie ‘[Female Jihadis Facing Justice](#)’. Zij vraagt zich af of sommige van de voorgestelde maatregelen daadwerkelijk bijdragen aan de nationale veiligheid, zoals het afpakken van nationaliteit na veroordeling van een terroristisch misdrijf, verhoging van de straf voor deelname aan een terroristisch misdrijf en het opzetten van een internationaal tribunaal om ISIS te vervolgen. Het is opvallend dat een gezaghebbend onderzoekster van een Haagse denktank die nauw is gelieerd aan de NCTV, met dergelijke waarschuwingen komt. Tegen het intrekken van het Nederlanderschap bij terrorisme veroordeelden wordt al sinds jaren stevige kritiek geuit door diverse overheidsinstanties, maar tot nu toe legde de verantwoordelijke minister alle bezwaren naast haar neer. Binnen de nieuw te vormen regering willen de coalitiepartijen er nog een schepje bovenop doen, en nu wordt het voor deskundigen blijkbaar een beetje al te gortig.

Kinderen die opgroeien in Koerdische detentiekampen vragen zich af waarvoor zij gestraft worden

Een team van CNN kreeg onlangs toegang tot enkele Koerdische detentiekampen en gevangnissen, en maakte een [indrukwekkende reportage](#) over de jongens die daar nu opgroeien. Zij zijn weggehaald bij hun moeders omdat gevreesd wordt dat zij anders beïnvloed worden door de IS ideologie van de laatsten. Maar zij leven in een uitzichtloze situatie omdat hun thuislanden hen niet op willen halen. De verslaggeefster van CNN sprak met een jongen van Surinaamse afkomst die samen met 25 andere jongens verblijft in een cel in de Panorama gevangenis. Hij zit 23 uur per dag in de cel. Er heerst tbc in de gevangenis, op de gangen hoor je hoestende mannen, en er sterven gemiddeld 5 personen per maand. In kamp al-Hol verblijven nog steeds 40.000 vrouwen en kinderen. Enkele tientallen jongens worden elke maand door IS uit al-Hol gesmokkeld om opgeleid te worden in IS trainingskampen. Volgens Amerikaanse militairen vormt al-Hol een tikkende tijdbom doordat thuislanden weigeren hun onderdanen op te halen. Bij velen van hen is de oorspronkelijke nationaliteit al afgenomen. De reportage bevat indrukwekkende videobeelden van de situatie in de kampen.

Nieuw rapport Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland

Deze maand verscheen er een [nieuwe aflevering](#) in de reeks DTN rapporten (Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland) die met enige regelmaat door de NCTV gepubliceerd worden. Interessant in deze aflevering is de constatering dat door de recente Koranverbrandingen in Nederland (Arnhem) het gevaar voor jihadistische aanslagen weer is toegenomen. Merkwaaardig is dat het rapport niet vermeldt dat het risico van jihadistische aanslagen ook is toegenomen door de overwinning van Geert Wilders tijdens de parlementsverkiezingen van november 2023. Wilders maakte in 2008 een film waarin hij suggereerde dat er een Koran werd verscheurd. De film leidde destijds tot veel reacties vanuit de moslim wereld.

De NCTV schrijft dat 'Vrijlating van uitreizigers en overige terrorismege detainees een risico blijft'. Dit klinkt niet erg positief ten aanzien van de grootste groep van uitreizigers die momenteel vrijkomen, te weten de vrouwen in Zwolle die hun straf hebben uitgezeten. Wat de NCTV eigenlijk probeert te zeggen, is dat er door het intrekken van het Nederlanderschap bij terrorisme veroordeelden een groep ontstaat van (mannelijke) personen die niet uitgezet kunnen worden en die volgens alle deskundigen een reëel risico kunnen gaan vormen. Door de politieke gevoeligheden rond dit onderwerp (o.a. een minister die tot nu toe voorstander was van het intrekken van het Nederlanderschap bij veroordeelde vrouwen) was het voor de NCTV blijkbaar moeilijk om openlijk te zeggen dat dit risico bij vrijgelaten vrouwen verwaarloosbaar is.

CDA slaat aan op NCTV rapport

Het nieuwe rapport van de NCTV riep meteen al een reactie op van CDA woordvoerder Derk Boswijk die in een [opinie artikel in het AD](#) de oproep deed om veroordeelde terroristen snel het land uit te zetten. Hij wilde ook dat er sneller en steviger wordt gehandeld en gehandhaafd. Tijdens een debat in de Vaste Kamercommissie op 19 juni suggereerde hij zelfs dat Nederland ontwikkelingsgeld moest gebruiken als drukmiddel om Marokko over te halen om terrorisme-veroordeelden van Nederland over te nemen. Het was merkwaaardig dat Boswijk met dit pleidooi kwam voor het sneller afnemen van het Nederlanderschap omdat de NCTV zelf gewaarschuwd heeft dat dit beleid contra productief is. De NCTV staat daarin trouwens niet alleen; *alle* overheidsdiensten waarschuwen tegen de risico's van dit beleid. Boswijk is als CDA woordvoerder nieuw op dit terrein, en waarschijnlijk was zijn oproep gebaseerd op onwetendheid met het onderwerp. Mogelijk was hij ook gebriefd door enkele haviken uit de oude CDA partijtop. Enkele CDA-leden hebben hem intussen er al op gewezen dat zijn uitlatingen niet stroken met de laatste inzichten van de NCTV en andere overheidsdiensten, en al helemaal niet met de christelijke uitgangspunten van het CDA.

D'66 waarschuwt juist voor afnemen nationaliteit

Hanneke van der Werf van D'66 waarschuwde in het [TV programma Goedemorgen Nederland](#) op 19 juni juist voor het intrekken van het Nederlanderschap, Volgens haar klinkt wel stoer, maar is het eigenlijk dom. Omdat de betreffende personen toch niet uitgezet kunnen worden, verdwijnen ze in de illegaliteit, en hebben de veiligheidsdiensten er geen zicht meer op. Nederland wordt daardoor per saldo onveiliger. D'66 pleit er daarom voor om per geval te bekijken of dit wel een verstandige maatregel is.

Hoewel het verheugend is dat er tenminste nog enkele politici zijn die durven waarschuwen tegen dit beleid, is het jammer dat zij niet het voornaamste argument durven noemen tegen het intrekken van de nationaliteit, en dat is dat de maatregel immoreel is. Het is een Nederlandse obsessie om dit te

doen. Landen waar werkelijk grote aanslagen gepleegd zijn zoals Duitsland, Frankrijk en de VS trekken geen nationaliteit in omdat zij dit ongepast vinden tegenover hun burgers en ook tegenover de andere landen die zij dan opzadelen met dit probleem. Een fatsoenlijk land probeert zelf om zijn burgers weer op het rechte pad te krijgen, en schuift dit probleem niet af op anderen.

Debat Vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid over terrorisme/extremisme

Op 19 juni vergaderde ook de Vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid opnieuw over terrorisme. De belangrijkste discussiepunten waren het onlangs verschenen DTN rapport en de voornemens van het nieuwe kabinet in het hoofdlijnenakkoord. In dit akkoord wordt voorgesteld om de definitie van deelname aan een terroristische organisatie te verruimen en de strafmaat voor terroristische activiteiten te verhogen naar twintig jaar. Onderzocht moet worden of en hoe het Nederlanderschap kan worden afgenomen van veroordeelde terroristen. Vooral dit laatste punt vond enthousiaste bijval van de meerderheid van de deelnemende partijen. CDA en VVD stelden voor om personen bij wie het Nederlanderschap is ingetrokken maar die weigeren mee te werken aan hun uitzetting, opnieuw strafbaar te stellen zodat ze weer kunnen worden opgesloten. Opvallend was dat niemand van de aanwezige Kamerleden blijkbaar beseftte dat het intrekken van het Nederlanderschap de komende tijd vooral bij de teruggekeerde vrouwen zal gebeuren, en dat het volstrekt onduidelijk is wat er dan met hun kinderen moet gebeuren. Ook was er een merkwaardige consensus over de aanname dat het hier om gevaarlijke jihadistenging die een grote bedreiging voor de Nederlandse maatschappij vormden. Blijkbaar had geen van de Kamerleden enig idee over wat voor personen het in werkelijkheid ging

Een samenvatting van de discussie met daarin de standpunten van de verschillende partijen is [hier](#) te vinden.

Overdracht van extremistisch gedachtegoed van ouders op kinderen

De Rijksuniversiteit Leiden heeft in maart dit jaar een rapport uitgebracht waarin in opdracht van het Ministerie van J&V is onderzocht hoe extremistisch gedachtegoed binnen het gezin wordt overgedragen van ouders op kinderen. Hierbij is gekeken naar zowel ouders met rechts extremistische als jihadistische ideeën. [Het rapport](#) werd op 27 juni door minister Yesilgöz aangeboden aan de Tweede Kamer, samen met haar beleidscommentaar. Het rapport stelt dat er in Nederland weliswaar gezinnen zijn waar kinderen opgroeien met extremistische denkbeelden, maar dat dit niet per definitie betekent dat er dan ook direct sprake is van 'intergenerationele overdracht' van deze denkbeelden. Uit het onderzoek blijkt dat ouders, ondanks hun extremistische gedachtegoed, in staat zijn om hun kinderen een warme en liefdevolle opvoeding te bieden. Ook binnen extremistische gezinnen kunnen kinderen op een veilige manier aan hun ouders hechten. Het zelfvertrouwen dat een gezonde hechting levert kan mogelijk een beschermende factor zijn tegen de overdracht van extremistische denkbeelden. De onderzoekers geven aan dat kinderen die opgroeien in een extremistisch gezin (en ook de (voormalig) extremistische ouders) stigmatisering, labelling en vijandigheid ervaren. Dit kan bijdragen aan versterking van het extremistisch gedachtegoed: enerzijds door het isolationisme dat ontstaat bij kinderen en anderzijds door het mogelijk aanwakkeren van slachtoffergevoel.

In haar beleidsreactie schrijft de minister dat "repressieve (strafrechtelijke) maatregelen de overdracht van intergenerationele overdracht van extremisme mogelijk in de hand kunnen werken. Boosheid speelt een belangrijke rol in de verhalen die extremistische ouders aan hun kinderen meegeven. Het is van belang om de mogelijk katalyserende werking van (repressieve) maatregelen op

de intergenerationele overdracht van extremistisch gedachtegoed op kinderen mee te nemen bij de uitvoering van maatregelen, zowel bij strafrechtelijke, bestuurlijke als casus specifieke maatregelen”.

Deze laatste opmerkingen van de minister zijn zeer verrassend. Aan het eind van haar periode als minister lijkt zij te gaan beseffen dat het overdreven straffen van de moeders niet bevorderlijk is voor het kweken van vertrouwen bij de kinderen in de Nederlandse rechtsstaat.

Voor meer nieuws van de afgelopen maand, zie de webpagina "[Laatste Nieuws](#)"

Deze Nieuwsbrief wordt maandelijks toegezonden aan alle mensen die zich hebben aangemeld als lid of sympathisant van het Platform Kinderen terug uit het Kalifaat. Mocht u geen prijs meer stellen op toezending van deze nieuwsbrief dan kunt u zich afmelden bij adcorten@gmail.com